

HELSINGBORG

2016-09-13
PROGRAM
DNR:414/2015
SID 1(24)

Kulturprogram

2017-2020

PROGRAM

PLAN

POLICY

RIKTLINJER

Helsingborgs stads styrdokument

Aktiverande

syftar till förändring och utveckling

PROGRAM – anger långsiktiga ambitioner och viljeinriktningar

PLAN – anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar

Normerande

reglerar befintlig verksamhet och vårt förhållningssätt till en given situation

POLICY – anger principer och vägledning

RIKTLINJER – anger absoluta gränser och ska-krav

Beslutat av:

Datum:

Revideras av: Kulturnämnden

Dokumentets giltighet: 2017-2020

Dokumentet gäller för: Alla nämnder, styrelser och förvaltningar

Dokumentansvarig: Avdelningen styr och stöd vid kulturförvaltningen

Innehållsförteckning

1	Inledning	5
1.1	Metod	5
1.2	Definitioner av termer och begrepp	6
1.3	Disposition.....	7
1.4	Förutsättningar	7
1.5	Trend- och omvärldsanalyser	9
2	Våra övergripande ambitioner	9
3	Koppling till andra styrdokument	10
3.1	Helsingborg stad	10
3.1.1	Vision och övergripande styrning	10
3.1.2	Livskvalitetsprogram	11
3.1.3	Helsingborgs biblioteksplan 2016-2019	11
3.1.4	Näringslivsprogram.....	11
3.2	Nationellt och regionalt	11
3.2.1	Nationella kulturpolitiska mål	11
3.2.2	Regionala kulturpolitiska mål och strategier.....	12
4	Viljeinriktningar, prioriteringar och metod.....	12
4.1	Vi bygger vidare på Helsingborgs styrkor	13
4.1.1	Bibliotek, litteratur och lärande	14
4.1.2	Barns och ungas rätt till kultur	14
4.1.3	Museer, arkiv, kulturarv	15
4.1.4	Scenkonst, film och rörlig media.....	16
4.1.5	Bildkonst	17
4.1.6	Det fria kulturlivet och idéburen sektor	17
4.1.7	Kulturella och kreativa näringar	17
4.2	Kultur i framtidens Helsingborg.....	18
4.2.1	Kultur och näringsliv i samverkan.....	18
4.2.2	Kultur och utveckling mot ett hållbart samhälle	18

4.2.3	Demokrati utvecklas i dialog	19
4.2.4	Vackra och viktiga rum – gestaltad livsmiljö som en väg till hållbarhet.....	20
4.2.5	Tillgång till lokaler och platser för kultur	21
4.2.6	Kultur i hela Helsingborg – en sammanhållen stad.....	21
4.2.7	Digitaliseringens möjligheter och digital inkludering.....	21
4.2.8	En motor för regional utveckling	22
4.3	Så gör vi	22
5	Lagkrav	23
6	Ansvar och uppföljning	24

1 Inledning

I Helsingborg är kultur utmanande och viktigt – nu och i framtiden. Varje dag, året runt, producerar kulturinstitutioner, organisationer, föreningar och individer kulturupplevelser för Helsingborgs invånare och besökare. Kulturupplevelser med bred variation där vi kan vara publik, deltagare eller medskapare. Det är kulturupplevelser som berikar våra liv. Som utmanar våra invanda perspektiv och får oss att tänka nytt. Som vidgar vår syn på samhället och på vad det innebär att vara människa. Som låter oss mötas och ta intryck av varandra. Som gläder och roar, provocerar och retar oss. Som gör att vi känner sammanhang och ser vår plats i samhället och i historien.

Kort sagt; konst och kultur gör skillnad både för oss som enskilda individer och för samhället i stort.

Kulturprogrammet utgår ifrån Helsingborgs stads mål och stadens vision 2035. Med utgångspunkt i de övergripande målen visar programmet stadens viljeriktningar för kulturen i stort och inom kulturens olika områden och uttryck. Programmet föreslår också metoder för arbetet mot att uppnå viljeinriktningarna. Programmet har kopplingar till andra styrdokument inom staden så som livskvalitetsprogrammet, biblioteksplanen och näringslivsprogrammet.

Programmet är stadsgemensamt och berör alla förvaltningar och kommunala bolag. Programmet gäller under fyra år. Det visar hur vi under de åren ska arbeta inom Helsingborgs stad med våra kulturverksamheter, men även med deras kopplingar till andra kommunala ansvarsområden. Programmet sätter också riktningen för stadens kontakter med externa aktörer som föreningar, fria kulturgrupper, ideella krafter av olika slag, folkbildningsorganisationer, näringslivsaktörer, enskilda invånare och besökare samt andra offentliga aktörer på lokal, regional, nationell eller internationell nivå. Alla dessa aktörer utgör, tillsammans med Helsingborgs stads förvaltningar och bolag, programmets målgrupp.

Nämnder och bolag ska, utifrån sina uppdrag omsätta programmet i sin årliga verksamhetsplanering. De förväntas även följa upp och redovisa uppnådda resultat av sina insatser i relevanta dokument.

1.1 Metod

Programmet är framtaget av kulturförvaltningen med stöd av en arbetsgrupp med representanter för flera förvaltningar och bolag inom staden. En tjänstemannastyrgrupp och en politisk styrgrupp har varit knutna till arbetet. I arbetsprocessen har det genomförts workshops med kulturnämnden. Vi har vägt in erfarenheter från invånardialoger med en grupp helsingborgare under våren 2016. Hösten 2015 hölls dialoger med kulturutövare som inspel i kulturnämndens nya regler för kulturstöd. Det som framkom i de dialogerna har bidragit även till kulturprogrammet. Utöver stadens egen trend- och omvärldsanalys har liknande dokument från relevanta myndigheter och organisationer på kulturområdet använts i programskrivningen.

1.2 Definitioner av termer och begrepp

I det följande definieras några centrala termer och begrepp. Flera definitioner lämnas i den löpande texten när nya termer och begrepp introduceras. När det står "vi" och "våra" i programmet avses Helsingborg stads hela organisation.

Kultur

Ordet kultur kommer av det latinska *cultura*, som betyder odling. Kännetecknande för odling är att det är något som är levande och som är i ständig förändring och utveckling. Det är det förhållningssättet vi vill ha till kultur. I programmet används både *konst och kultur*. Med konst menar vi här i första hand uttryck och verksamheter inom konstarterna litteratur, musik, scenkonst, bildkonst och film. Med kultur menar vi även kulturarv (både det som görs vid museer och arkiv och dessas samlingar, samt kulturminnen och kulturmiljöer), verksamheter som bibliotek och folkbildning, aktiviteter och branscher som ligger nära konstarterna (som design, hantverk, arkitektur), populärkulturella uttryck och verksamheter och människors eget skapande inom dessa områden.

Institution

Med *institution* avses i programmet en organiserad, återkommande och långsiktig verksamhet. Institutionen karaktäriseras av långsiktighet och stabilitet. Eftersom institutioner nästan alltid finns i byggnader avsedda för en specifik verksamhet används begreppet institution ofta synonymt med den byggnad dit verksamheten är förlagd. I programmet avses dock den verksamhet som institutionerna bedriver.

Fritt kulturliv/fristående kultursektorn

Med den fristående kultursektorn avses kultur som inte har någon kommunal eller statlig huvudman. Begreppet används här som ett samlingsuttryck för all kultur som utövas utanför det offentliga ramarna, såväl professionell som amatör- eller spontan-kultur.

Idéburen sektor

Den idéburna sektorn är ett samlingsbegrepp för organisationer som främjar ett värde, ett mål eller en idé som gynnar allmän- eller medlemsintresset men som inte är ekonomiskt vinstdrivande eller en del av staten eller en kommun. Det kan röra sig om till exempel ideella föreningar, trossamfund eller stiftelser¹. Bildningsförbunden (i dagligt tal kallade *studieförbunden*) är en del av den idéburna sektorn.

Kulturella och kreativa näringar

I programmet används samma definition av *kulturella och kreativa näringar* som Region Skåne gör i den regionala kulturplanen. Det är branscherna arkitektur, form och

¹ Definition av idéburen sektor är hämtad från Nätverket idéburen sektor i Skåne.
<http://natverket.org/verksamhet/overenskommelsen-skane/>

design, film, fotografi, konst, mode, litteratur, musik, scenkonst, måltid, spel och media, turism och besöksnäring samt upplevelsebaserat lärande som avses.

Publik och besökare

Den traditionella definitionen av *publik och besökare* avser en fysisk person som går över tröskeln till en byggnad, park eller annan anläggning. Digitaliseringen ställer detta på ända. Vi vill se alla som tar del av ett kulturutbud som publik och besökare. Oavsett om det görs genom fysiskt besök, genom kataloger, böcker och program på papper, eller genom digitala kanaler. Digitaliseringen inbjuder också till medskapande och interaktion på ett sätt som inte varit möjligt tidigare. Gränsen mellan konsument av kultur (publik, besökare) och producent av kultur kan nu vara flytande.

1.3 Disposition

Programmets inledning beskriver hur det har kommit till och dess förutsättningar. I kapitel två finns en beskrivning av programmets övergripande ambitioner och av relationerna till den omvärld som direkt eller indirekt påverkar förutsättningarna för kultur i Helsingborg. I programmets tredje kapitel finns kopplingar till andra styrdokument för staden. Här redogörs också för de nationella kulturpolitiska målen, regionala och delregionala måldokument samt för omvärldsanalyser av relevans för programmet. Det fjärde kapitlet är det mest innehållsrika och beskriver viljeinriktningar och prioriteringar för att stimulera utveckling på kulturområdet i Helsingborg. I kapitel fem beskrivs lagkrav och avslutningsvis i kapitel sex hur programmet kommer att följas upp under programperioden.

1.4 Förutsättningar

Kultur har ett starkt egenvärde. Konst och kultur ska finnas i sin egen rätt, där det konstnärliga uttrycket och kulturupplevelser är mål i sig och inte behöver tillföra nytta till andra områden. Men kultur är också ett betydelsefullt verktyg för demokratin, för social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Kultur är viktigt för Helsingborgs identitet och för att göra Helsingborg angeläget, både för de egna invånarna och för omvärlden.

Helsingborg är den åttonde största kommunen i Sverige. Staden växer och berikas av sina många nya invånare. De offentligt finansierade kulturverksamheterna måste spegla, ta till vara och vara relevanta och angelägna för varje helsingborgare. Oavsett hur länge personen har levt här eller vad personen har för ålder, ursprung, boendeort, konstnärliga och kulturella preferenser, etc. I Helsingborg finns långa traditioner av satsningar på konst och kultur. Det är ett arv som förpliktigar inför framtiden. Men stadens kulturverksamheter vänder sig också till en regional, nationell och internationell publik.

En förutsättning för en positiv utveckling för Helsingborg är att kulturverksamheter kan utvecklas här och att personer som vill ägna sig åt konst och kultur söker sig hit. Med Helsingborg avses här och i det fortsatta dokumentet hela kommunen. Helsingborg rymmer inom sina gränser både en tätbefolkad stad, flera mindre samhällen som har en egen identitet (där de boende ser sig mer som Vallåkrabor, Mörarpsbor,

och så vidare än som helsingborgare) samt en mer glest befolkad landsbygd. Överallt där det bor och verkar människor ska det finnas möjlighet för dem att utveckla kultur. Den kommunala kulturpolitiken har tydligt invånarfokus. En grundläggande förutsättning för kulturprogrammet är Vision 2035. Denna och stadens styrdokument beskrivs i kapitel 3.

De offentligt finansierade kulturverksamheterna i Helsingborg är sedan 2015 indelade i två ansvarsområden – kulturnämndens respektive det nybildade bolaget HASAB:s verksamheter.²

Kulturnämnden har ett samlat och övergripande ansvar för stadens kulturpolitik och strategiska kulturutveckling. Kulturnämndens ansvar är styrning och stöd till de egna verksamheterna, också kulturstöd till fristående kulturverksamheter och samverkan med föreningar och samarbetsorganisationer inom nämndens verksamhetsområde. Bland kulturnämndens övergripande mål finns att kulturen ska bestå av många aktörer, att kulturen ska vara tillgänglig, och att den ska finnas där människor vistas och bor. I detta ryms såväl fysisk tillgänglighet för alla med någon form av funktionsnedsättning som tillgänglighet genom digitalisering, eftersom människor vistas inte bara i fysiska utan också digitala rum. Tillgänglighet till kulturen berör också frågor som språk, bemötande och tilltal och att stadens kulturverksamheter kommunicerar på ett klart och tydligt sätt.

HASAB har enligt ägardirektiven i uppdrag att utveckla kultur-, scenkonst-, evenemangs- och idrottsverksamheten i samverkan med aktörer i Helsingborg som står utanför den kommunala organisationen. HASAB har samma ansvar för att verka för uppfyllelse av stadens mål som förvaltningarna har.

Det fria kulturlivet – både det professionella, det semiprofessionella och det som bedrivs av amatörer och ideella – är väsentligt för att Helsingborg ska nå sin vision. Kulturverksamhet bedrivs antingen i grupp, till exempel som amatörteater och körer, eller enskilt, på det sätt som konstnärer och författare arbetar. Kulturverksamhet har betydelse för utövarna själva, för arrangörer och för den publik som möter verksamheten. För staden Helsingborg bidrar det fria kulturlivet till en god livsmiljö.

Aktiva människor påverkar Helsingborgs utveckling. I synnerhet engagemang i olika typer av föreningsliv är viktigt för det demokratiska samhället.

Utveckling av Helsingborgs kulturliv sker överallt. I de etablerade, offentligt finansierade verksamheterna (både inom kulturförvaltningen och i HASAB), i den icke-institutionella fria kulturen, inom idéburen sektor, i de kulturella och kreativa näringarna samt i utbildningar på alla nivåer, från förskola till högskola, som bedrivs i Helsingborg.

² HASAB = Helsingborgs Scen & Arena AB, som omfattar Helsingborgs stadsteater, Helsingborgs konserthus och symfoniorkester, Sofiero slott och slottsträdgård, Helsingborg Arena, scenen i Grytan i Slottshagen samt före detta evenemangsenheten på stadsledningsförvaltningen.

Kultur har många kontaktytor mot fritidssektorn. Skolelever nyttjar de resurser som finns inom skol- och fritidsförvaltningen och i övriga utbildningsväsendet under såväl skoltid som fritid. Både barn och vuxna använder sin fria tid till aktiviteter som kan hänföras till både kulturnämndens och barn- och utbildningsnämndens respektive idrotts- och fritidsnämndens ansvarsområden. Staden ska verka för goda förutsättningar för att alla former av kulturverksamheter ska kunna utvecklas, oavsett i vilken regi som en viss verksamhet bedrivs.

Öresundsregionen är Nordens största och mest tätbefolkade storstadsområde med ca 3,6 miljoner invånare, varav en tredjedel bor i Skåne.³ Kulturverksamheterna i Helsingborg har därmed en potentiell publik som är många gånger större än det antal personer som bor inom stadens administrativa gränser. Likaså kan helsingborgarna ta del av ett rikt kulturutbud på nära avstånd från sin hemort. Läget i Öresundsregionen gör att kulturutövare och arrangörer i Helsingborg har möjlighet till nätverksbyggen och interaktion med ett mycket stort antal enskilda personer, organisationer och institutioner både inom och utom landets gränser.

1.5 Trend- och omvärldsanalyser

Helsingborgs stads trend- och omvärldsanalys pekar ut fem megatrender - förändrad demografi, teknikutveckling, klimat- och miljöförändringar, värderingsförändringar samt globalisering.

Flera myndigheter och organisationer i kultursektorn har gjort omvärldsanalyser som fångar upp aktuella trender. Ett ökat fokus på individen har lett till att kulturinstitutioner arbetar med brukarmedverkan, publikdialog och användarstyrning, liksom medskapande och verksamhet utanför institutionernas fysiska ramar. Också andra samhällssektorer, som till exempel samhällsplaneringen, arbetar med medborgardialog som en vedertagen metod i planeringsprocessen. Vidare ses stora möjligheter med digitaliseringen, samtidigt som ett arbete med att överbrygga den digitala klyftan⁴ måste vara prioriterat.

2 Våra övergripande ambitioner

Kulturprogrammet ska visa stadens viljeinriktning för konst- och kulturområdet och hur kulturen ska kunna bli en bärande del av ett hållbart samhälle. Programmets övergripande ambitioner utgår från visionen om Helsingborg 2035 (se nedan) liksom från stadens övergripande mål för mandatperioden. Helsingborgs stads kulturverksamheter ska bidra till en utveckling av samhället i Vision 2035:s anda, med de mänskliga värdena i särskilt fokus. Det är utifrån dessa utgångspunkter som kulturnämnden har arbetat med uppdraget att ta fram ett kulturprogram.

Kommunfullmäktige har beslutat om en gemensam vision för Helsingborg 2035. År 2035 ska Helsingborg vara den skapande, pulserande, gemensamma, globala och balanserade staden. Stadens nämnder har olika ansvarsområden men också ett gemen-

³ Källa: Kultur Skånes kulturplan sidan 6

⁴ Den ojämna fördelning av tillgång på datorer, bredband och datatekniskt kunnande som gör att grupper av befolkningen delvis utestängs från samhället.

samt ansvar och uppdrag att i tvärsektoriell samverkan utveckla Helsingborg i riktning mot den gemensamma långsiktiga visionen. För att nå dit behövs en kommunal organisation som ger utrymme och underlättar för alla former av kulturutövare, inklusive arrangörer, att vara aktiva inom sina respektive områden. Likaså ska publik och besökare av alla kategorier både kunna få högklassiga och angelägna kulturupplevelser och kunna vara delaktiga och medskapande.

Både i den nationella kulturpolitiken och i Helsingborgs stads mål är barn och unga prioriterade målgrupper, som kulturutövare och som deltagare i kulturlivet på andra sätt. Därför är barnperspektivet ett övergripande perspektiv i kulturprogrammet.

Konst och kultur är gränslösa företeelser. Både eget skapande och deltagande kan ske över språk- och nationsgränser. Konst och kultur kan och ska spela en viktig roll för nya invånare i Helsingborg och för samspelet mellan dem och alla som bott länge här.

Digitaliseringen ger stora möjligheter till utveckling inom alla samhällssektorer. Inom kulturområdet öppnar sig nya vägar för såväl skapande som tillgängliggörande och medskapande. Nya digitala verktyg gör nya former av skapande möjligt inom alla konstformer, och kulturarvet kan både undersökas och synliggöras och därmed bli mer känt och angeläget.

Kulturprogrammet relaterar till övriga program som är framtagna stadsgemensamt liksom till den regionala kulturplanen för Skåne.

3 Koppling till andra styrdokument

Här redogörs för kulturprogrammets koppling till andra styrande dokument, målformuleringar och visioner på lokal, regional och nationell nivå. I kapitel 5 beskrivs de olika lagar som har relevans för kulturverksamheter i Helsingborg.

3.1 Helsingborg stad

3.1.1 Vision och övergripande styrning

Helsingborg stads Vision 2035 bygger på fem perspektiv som samtliga har stark relevans för kulturområdet. Helsingborg kan inte bli en stad som är skapande, pulserande, global, gemensam och balanserad utan konst och kultur. För att göra verklighet av visionen behövs såväl enskilda individer som små och stora organisationer som är verksamma inom det kulturella aktivitetsfältet.

Även i majoritetens program för mandatperioden 2014-2018 har kulturfrågor en framskjuten position. Kulturens egenvärde betonas och kultur framhålls som en av fyra nycklar som behövs för att möta utmaningarna för framtidens Helsingborg och för att uppnå vision 2035. Såväl eget skapande som deltagande i kulturlivet liksom entreprenörskap inom kultur framhålls. En "akademisk kulturutbildning" vid Campus Helsingborg nämns också som ett sätt att stärka kulturlivet i Helsingborg.

3.1.2 Livskvalitetsprogram

Livskvalitetsprogrammet är ett styrdokument för folkhälsa och miljö som antogs av kommunfullmäktige i januari 2016. Livskvalitetsprogrammets syfte är att skapa förutsättningar för att invånarna ska kunna uppleva god livskvalitet. Kultur nämns både direkt och indirekt i programmet. Exempelvis i ambitionen att Helsingborg ska erbjuda upplevelser för alla sinnen.

3.1.3 Helsingborgs biblioteksplan 2016-2019

Helsingborgs biblioteksplan är utarbetad av kulturförvaltningen och skol- och fritidsförvaltningen gemensamt. Biblioteksplanen, som antogs av kommunfullmäktige våren 2016, identifierar fyra viktiga verksamhetsområden:

1. *Biblioteket ska vara en arena för fri åsiktsbildning och fri tillgång till kunskap.*
2. *Biblioteken ska skapa välkomnande, kreativa och inspirerande mötesplatser*
3. *Biblioteken ska arbeta läsfrämjande och läsinspirerande*
4. *Biblioteken ska arbeta med den digitala klyftan*

I planen finns utvecklade beskrivningar och viljeinriktningar avseende dessa områden.

3.1.4 Näringslivsprogram

Näringslivsprogrammet, som antogs 2015, visar ambitionerna för företagsklimatet i staden. Näringslivsprogrammet framhåller bland annat kulturarvet som något som bidrar till Helsingborgs attraktivitet. Programmet uppmärksammar också vikten av att det finns kulturella och kreativa näringar i Helsingborg.

3.2 Nationellt och regionalt

3.2.1 Nationella kulturpolitiska mål

Målen för den nationella kulturpolitiken är att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. För att uppnå de kulturpolitiska målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor,
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse,
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas,
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan,
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

3.2.2 Regionala kulturpolitiska mål och strategier

Region Skåne har två kulturpolitiska mål:

- Skåne har ett rikt konst- och kulturliv av hög kvalitet med både bredd och spets
- Alla har möjlighet att delta i Skånes kulturliv och kulturupplevelser.

Till målen är kopplat en strategi i nio punkter: Stärkt kulturell infrastruktur; Förbättrade villkor för konstnärligt skapande; Ökad tillgång och tillgänglighet till kulturlivet; Ökad samverkan mellan kultur och andra samhällsområden/politikområden; Stimulans av det interregionala internationella och interkulturella samarbetet; Stärkt dialog inom kultursektorn; Stärkt kunskapsutveckling och forskning; Ökad användning av digitaliseringens möjligheter; Utvecklad regional samverkan med den idéburna sektorn.

Region Skånes kulturplan

Kultur Skånes kulturplan gäller 2016-2019. Kulturplanen fungerar som ett regionalt prioriteringsverktyg och som underlag i dialogen med staten och kommunerna om det statliga kulturanslaget enligt kultursamverkansmodellen. På så sätt påverkar de nationella kulturpolitiska målen den lokala kulturpolitiken på ett konkret sätt. Planen bygger på förhållningssättet att kulturen är en kraft som kan stärka arbetet med att utveckla demokratins former, yttrandefriheten och synen på alla människors lika värde.

Den delregionala kulturplanen

En delregional kulturplan har tagits fram inom Familjen Helsingborg.⁵ Planen gäller 2015-2019 och fokuserar på stärkt samverkan. Särskilt lyfter planen fram synliggörande av kulturen i de deltagande kommunerna, brukardialog, initierande av kulturprojekt med både bredd och spets, stimulans av kulturella och kreativa näringar samt profilering av kulturella fyrtorn. Med kulturella fyrtorn avses en väletablerad verksamhet, ett återkommande evenemang, eller en plats, som har hög synlighet och stark lyskraft, även från långt håll, och som är ett starkt varumärke.

4 Viljeinriktningar, prioriteringar och metod

I detta kapitel redovisas de viktigaste prioriteringarna för perioden 2017-2020. Kapitlet utgår från några grundförutsättningar:

- Att kultur är angeläget i Helsingborg
- Att kultur är avgörande för att skapa mänskliga värden i samhällsutvecklingen

⁵ Familjen Helsingborg är sedan 2012 beteckningen på näringslivssamarbetet mellan kommunerna i nordvästra Skåne. Från 2016 gäller beteckningen samtliga delar av det delregionala samarbetet. Förutom Helsingborg ingår Bjuv, Båstad, Höganäs, Klippan, Landskrona, Perstorp, Svalöv, Åstorp, Ängelholm och Örkelljunga.

- Att kultur är en bärande del av ett hållbart samhälle.

Genomgående perspektiv är också att barn och unga är prioriterade målgrupper för staden och att vi tar vara på och utvecklar digitaliseringens möjligheter.

Människor agerar på många olika sätt kring kultur – genom att **ta del av** ett utbud av konst och kultur; genom att **vara medskapare** och engagera sig med alla sina färdigheter; några verkar **professionellt**, andra **skapar ideellt** och **verkar som amatörer**.

Kultur har alltid ett egenvärde, men kan också främja andra sektorers utveckling.

I avsnitt 4.1 beskrivs Helsingborgs styrkor på kulturområdet och hur dessa kan utvecklas vidare. I avsnitt 4.2 tecknas ett antal generella viljeinriktningar. I det avslutande avsnittet 4.3 beskrivs några av de metoder som är aktuella att använda. Kulturprogrammet omfattar både stadens egna kulturverksamheter och alla andra aktörer på kulturområdet. Eftersom förutsättningarna ser så olika ut för olika typer av aktörer måste flera skiftande metoder användas för att uppnå programmets viljeinriktningar. De offentligt finansierade kulturverksamheterna har krav på sig att vara relevanta för alla helsingborgare vilket styr vilka metoder som kan användas. Andra kulturverksamheter, som är fristående från staden, kan behöva olika former av stöd och fungerande infrastruktur. Då krävs andra metoder. I den löpande texten i avsnitt 4.1 och 4:2 introduceras ett antal exempel på metoder, som sedan sammanfattas i avsnitt 4.3 under rubriken **Så gör vi**.

4.1 Vi bygger vidare på Helsingborgs styrkor

Kulturlivet i Helsingborg består av ett antal etablerade offentliga institutioner, det fria kulturlivet, idéburen sektor och kreativa och kulturella näringar. Det befintliga kulturlivet i Helsingborg är den viktigaste resursen för framtiden, att ha som grund att stå på och utveckla, men också något att ta spjärn emot för att komma vidare.

Helsingborgs offentligt drivna kulturliv har sitt ursprung i både ideella och professionella verksamheter. Exempelvis finns symfoniorkesterns bakgrund i den militära musikkår som fanns i staden under den tid då regementen var förlagda hit. Stadens kulturinstitutioner har i de flesta fall vuxit fram ur enskilda initiativ. Utvecklingspotentialen i enskilda initiativ ska även framöver stöttas och tas tillvara, utan att staden styr och tar över.

Helsingborgs långa tradition av starka och framgångsrika kulturinstitutioner är en styrka att utveckla vidare. Samtidigt finns det utrymme för nyskapande verksamheter som till exempel BoostHbg (sedan 2009 Skånes arena för talangutveckling och innovation inom transmedia och film). Flera av institutionerna är inrymda i byggnader som i sig är attraktioner. Men det är innehållet i verksamheten som är det betydelsefulla. En stor utvecklingspotential finns när Helsingborgs styrkor agerar tillsammans och stöttar varandra, till exempel inom området kultur för barn och unga.

Stadens offentligt finansierade kulturverksamheter finns i huvudsak i centrala Helsingborg, med områdesbiblioteken som undantag. För att fler ska kunna ta del av

institutionernas verksamhet och utbud, och kunna bli medskapare, flyttas aktiviteter till nya geografiska platser i Helsingborg. Både bostadsområden och tillfälliga aktivitetsytor kan bli arenor för stadens institutioner. Samarbeten mellan stadens förvaltningar och bolag ökar tillgången till kultur för invånarna i hela Helsingborg.

Invånarna i Helsingborg ska ges möjlighet till medskapande i de offentliga kulturverksamheterna, som ska genomsyras av ett användarperspektiv.

4.1.1 Bibliotek, litteratur och lärande

Biblioteken ger alla tillgång till formella och informella mötesplatser med utgångspunkt från stadens biblioteksplan. Det digitala biblioteket är lika viktigt som det fysiska och allt mer fokus riktas mot att möta användare utanför lokalerna. Biblioteket erbjuder medier och litteratur i en mängd olika format. Biblioteken arbetar läsfrämjande och med medie- och informationskompetens för alla och erbjuder möjligheter till livslångt lärande. Där finns en mångsidig programverksamhet både i egna lokaler (stadsbiblioteket, områdesbiblioteken och bokbussen) och andras lokaler (som stadens träffpunkter, som främst vänder sig till äldre) Biblioteksverksamhetens grund är att verka för fri åsiktsbildning och fri tillgång till information och kunskap.

Projektet "Diktarnas Helsingborg" har synliggjort litterära utövare som varit verksamma i Helsingborg.

Detta vill vi:

- Vi vill se biblioteken som platser för möten mellan människor och berättelser i alla former.
- Vi vill ha användarna i fokus och öka deltagande i kulturen
- Vi vill inspirera fler att använda Helsingborg som utgångspunkt för både litterär gestaltning och sakprosa.

4.1.2 Barns och ungas rätt till kultur

Staden erbjuder en rik och kvalitativ kulturverksamhet för barn och unga i deras vardag i skolan och på fritidsgårdar. Likaså erbjuds kulturverksamheter riktade till barn och unga i Helsingborgs kulturskola, i Dunkers kulturhus övriga verksamheter, hos Fredriksdal museer och trädgårdar, Kärnan och Kulturmagasinet, Helsingborgs bibliotek, Konserthuset och Helsingborgs symfoniorkester samt Helsingborgs stadsteater.

Förskolan och grundskolan kan också ses som kulturinstitutioner där elevers lärande sker genom estetiska läroprocesser. Genom att integrera kultur inom skoldagens ram främjas barn och ungas förmåga till kreativt kunskapande och deras vilja att ta del av samhällets kulturutbud. Enligt läroplanen ska drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form vara inslag i skolans verksamhet. Skolans uppdrag enligt läroplanen är också att harmonisk utveckling och bildningsgång omfattar möjligheter att pröva, utforska, tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter. Förmåga till eget skapande hör till det som eleverna ska tillägna sig. Tillgång till kultur kan leda till positiv utveckling i barns och ungas liv. Detta förutsätter ett brett sammar-

bete mellan olika utbildningsverksamheter i Helsingborg och stadens förvaltningar och bolag.

Detta vill vi:

- Vi vill ge varje barn och ung person tillgång till konst och kultur, både som utövare, arrangörer och publik. Stadens egna kulturverksamheter ska vara kända bland barn och unga i Helsingborg.

4.1.3 Museer, arkiv, kulturarv

Kulturarvet består av lämningar från det förflutna av såväl materiell som immateriell karaktär. Kulturarvet är inte konstant utan utvecklas och förändras över tid, och kan användas och tolkas på olika sätt. Helsingborgs museer (Fredriksdal museer och trädgårdar, Kulturmagasinet och Kärnan), Helsingborgs stadsarkiv, Sofiero slott och slottsträdgård och Dunkers kulturhus förvaltar det nuvarande och bidrar också till att skapa framtidens kulturarv genom de urval som görs vid insamling av föremål, bilder och berättelser och genom vad som förmedlas i utställningar och andra medier. Helsingborgs museer har ansvar för stadens kulturmiljövård och likaså ansvar för vård och förvaltning av offentlig konst i stadens ägo och för framtagande av nya verk till offentliga miljöer.

Många fristående arkiv, museer och olika typer av föreningar och sammanslutningar arbetar på idéburen grund med såväl nyskapande som förvaltande och förmedling av konst och kultur, i synnerhet kulturarv. Dessa kan vara både sekelgamla och nystartade, långsiktiga och tillfälliga.

Fredriksdal och Sofiero är helsingborgarnas parker som särskilt förvaltar ett levande kulturarv. Här ges stadens hållbarhetsarbete publika arenor och det bedrivs verksamhet riktad till barn. I uppdraget för Fredriksdal museer och trädgårdar ingår pedagogisk verksamhet och ansvar för en genbank av levande samlingar, som är väsentliga i arbetet för det hållbara samhället.

Det materiella kulturarvet bidrar till Helsingborgs karaktärsdrag, både i den tätbebyggda staden och på landsbygden, och är en kulturform som alla människor möter varje dag. Kulturarvet är en dimension i arkitektur och stadsbyggnad, där aktörerna är många men där stadsbyggnadsförvaltningen har det övergripande ansvaret för gestaltning av den byggda miljön och offentliga platser och parker. Kulturarvsplatser och kulturlandskap är angelägna för identifikation och kontinuitet, och för förståelse för individer både i det förflutna och i nuet. Museiverksamheterna erbjuder vägledning om platserna riktad till alla målgrupper, men i synnerhet till barn och unga.

Detta vill vi:

- Vi vill att utvecklingen mot hållbarhet ska ske med stöd av bevarandet av biologisk mångfald och det levande kulturarvet.

- Vi vill utveckla stadens museisamlingar så att alla invånare, både i det förflutna och i samtiden, finns representerade. Kunskap om staden och dess förflutna producerar vi tillsammans med invånarna.
- Kulturarvsengagemang hos ideella krafter ger helsingborgarna ett rikare kulturarv. Vi vill stötta och underlätta sådant engagemang.
- Vi vill att de historiska platserna i stadsmiljön, i de mindre tätorterna och på landsbygden ska tydliggöras. Detta leder till ökad kunskap om och engagemang för de spår av de förflutna som är väsentliga delar i kulturarvet.

4.1.4 Scenkonst, film och rörlig media

Helsingborgs stadsteater, Helsingborgs Symfoniorkester och Konserthus samt Dunkers kulturhus är viktiga aktörer, lokalt och regionalt. De både bevarar och förvaltar scenkonstens kulturarv och presenterar det mest nyskapande. Samtliga har också nationella och för symfoniorkestern också internationella ambitioner, vilket bidrar till en profilering av Helsingborg som kulturstad.

År 2009 antog kulturnämnden "Manifest för film och rörlig media", som visar nämndens inriktning och vilja för dessa konstområden. Här slås fast att film är en självständig konstnärlig uttrycksform, att biografier är lika viktiga som bibliotek, museum och kulturhus i en kulturell infrastruktur samt att digital teknik är avgörande för film och rörlig media.

Genom etablerandet av BoostHbg under 2000-talet har utövare inom film och rörlig media fått en viktig plattform i Helsingborg. BoostHbg har etablerat sig som en plats av lokal, regional och nationell betydelse där dessa konstarter utvecklas.

I staden finns också en stor scenkonstverksamhet för barn och unga. Den vill vi utveckla vidare, genom fler produktioner och genom tillgängliggörande av befintliga. Genom att förlägga projekt till platser utanför institutionsbyggnaderna ger vi möjlighet för alla att ta del av institutionernas verksamhet, och att bli välkomnade där.

Utöver de professionella verksamheterna, och verksamheten inom kulturskolan, finns flera amatörteatergrupper.

Tillgängligheten att ta del av scenkonst, film och rörlig media är väl tillgodosedd inom institutionerna. Men tillgänglighet måste också innebära möjlighet till eget skapande. Institutionerna har de administrativa och professionella resurserna som kan gynna fler.

Detta vill vi:

- Vi vill utveckla scenkonsten på nya platser utanför institutionsbyggnaderna.
- Vi vill underlätta samarbete mellan fria aktörer (exempelvis föreningar, enskilda kulturskapare och representanter för kulturella och kreativa näringar) och institutionerna.

4.1.5 Bildkonst

Både professionella konstnärer och amatörer är verksamma i Helsingborg med omnejd. Konstutställningar arrangeras av enskilda konstnärer, av föreningar och sammanslutningar, och av stadens institutioner. Stadens museisamlingar utökas med nya verk av konstnärer verksamma i Helsingborg och nordvästra Skåne. Stadens offentliga konst vårdas och nya verk kommer till i samband med ny- och ombyggnationer.

Detta vill vi:

- Vi vill utveckla en välfungerande infrastruktur för konst i Helsingborg. Det vill säga möjligheter för konstnärer att utöva sitt konstnärskap, arrangörer att skapa utställningar och evenemang, och för publik att ta del av konst producerad såväl i Helsingborg som på andra håll.

4.1.6 Det fria kulturlivet och idéburen sektor

I Helsingborg arbetar en lång rad enskilda personer och organisationer med konst och kultur. Inom den idéburna sektorn finns organisationer av institutionell karaktär där en omfattande kulturell verksamhet bedrivs, ofta med stöd av folkbildningsorganisationer. Denna verksamhet når och engagerar ett stort antal människor.

Det fria kulturlivet ska utvecklas, både självständigt och i samverkan med institutionerna. Fri kultur och institutionsbunden kultur är nödvändiga komplement till varandra och inte konkurrenser. Såväl institutionerna som företrädare för det fria kulturlivet vill skapa fler och bättre samsamarbetsytor. Institutionerna och det fria kulturlivet är varandras förutsättningar. De samspelar såväl inom institutionernas ordinarie arenor som utanför vid tillfälliga arrangemang.

Detta vill vi:

- Vi vill se det fria kulturlivet, både det professionella och det som bedrivs på amatörbasis, utvecklas till en viktig del i stadens kulturella infrastruktur.

4.1.7 Kulturella och kreativa näringar

En plan för utvecklingen av kulturella och kreativa näringar ska tas fram i samverkan mellan berörda förvaltningar och bolag i staden. Målet med planen är att skapa bättre samverkan mellan stadens verksamheter och KKN-sektorn i Helsingborg.

Kunskapen ska öka inom staden om dessa näringar och deras speciella behov. Region Skåne har tagit fram en *Strategi och handlingsplan för kulturella och kreativa näringar i Skåne* som gäller till och med 2019. Strategin harmonierar med de nationella målen för kreativa näringar, med EU:s program för Creative Europe samt med Öresundssamarbetet. Fler ska våga och vilja ta steget att bli entreprenörer inom KKN-sektorn. Särskilt inom ekonomiskt bärkraftiga sektorer, men också inom sådana där den ekonomiska lönsamheten inte är den primära drivkraften.

Detta vill vi:

- Vi vill att det i Helsingborg ska finnas utrymme för kulturella och kreativa näringar att växa. Både genom ett generöst företagsklimat och genom mötesplatser som stimulerar till kreativitet och värdefulla möten människor emellan.

4.2 Kultur i framtidens Helsingborg

Kultur är en angelägenhet för alla i staden – såväl för beslutsfattare som för anställda i stadens förvaltningar och bolag samt för de boende i Helsingborg. Vi är stolta över de kulturyttringar som finns i Helsingborg.

Vi värnar och vill stärka varje persons möjlighet att få kulturupplevelser genom att ta del av andras skapande och förvaltande av kultur. Men också, och i lika hög grad, genom att själva skapa kultur. Kulturlivet utvecklas när många upplever konst och kultur som angeläget.

Barn och unga är prioriterade i både den nationella kulturpolitiken och i det lokala arbetet i Helsingborg, både som utövare av kultur och som publik. Men också andra grupper, som har begränsade möjligheter att ta till sig kulturarrangemang eller som inte har tillgång till konst och kultur i sin vardag, ska få del av konst och kultur som publik och som medskapare. Vi prioriterar lika möjligheter och vill ha ett hälsofrämjande synsätt, där fokus ligger på de faktorer som vidmakthåller hälsa. Bibliotekslagen (SFS2013:801) anger utöver barn och unga också personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska som särskilt prioriterade. Genom Helsingborgs biblioteksplan är dessa grupper prioriterade också i Helsingborg.

Sambandet mellan kultur, utbildning och forskning är starkt. Både humanistiska och kulturvetenskapliga utbildningar, liksom utbildningar inom andra områden, stärker Helsingborg som kulturstad genom potentialen till samarbeten mellan staden och akademien. Närvaron av studenter, lärare och forskare är viktigt för Helsingborgs kulturliv.

4.2.1 Kultur och näringsliv i samverkan

Ett av Helsingborgs stads mål är att Helsingborg ska ha det bästa klimatet för företagssamma människor. Ett rikt och levande kulturliv är en förutsättning för ett sådant klimat.

Detta vill vi:

- Kultur och näringsliv i Helsingborg ska ges förutsättningar till ömsesidig samverkan.

4.2.2 Kultur och utveckling mot ett hållbart samhälle

Framtidens samhälle måste vara hållbart ur många aspekter. Varje persons rätt till kunskap och utveckling är en grundförutsättning för att vi ska nå dit. Hållbar utveckl-

ing beskrivs ofta från ekonomiska, sociala och miljömässiga utgångspunkter. Men kultur är lika väsentligt att utgå ifrån vid strävanden efter hållbarhet. Kultur stödjer och interagerar med de övriga utgångspunkterna samtidigt som kulturen har ett starkt egenvärde.

Kultur bidrar till utvecklingen mot ett hållbart samhälle genom att konst och kultur fungerar sammanhållande i samhället. Men också genom att kultur öppnar perspektiv som möjliggör tillägnande av nya kunskaper. Tillgång till konst och kultur gör det möjligt att förstå och därmed påverka och omforma utvecklingen i riktning mot hållbarhet.

Detta vill vi:

- Vi vill att kultur ska vara ett av Helsingborgs profilområden i omställningen mot ett hållbart samhälle.

4.2.3 Demokrati utvecklas i dialog

Stadens kulturinstitutioner ger det demokratiska samtalet plats i olika arrangemang. Men också genom att erbjuda såväl formella som informella mötesplatser. Detta ansvar tas också av stadens fritidsgårdar och träffpunkter. Förekomst av kulturutbud och olika former av mötesplatser i bostadsområden ger förutsättningar för dialog mellan boende och fastighetsägare och bidrar till att skapa en attraktiv boendemiljö.

Enligt Bibliotekslagen (SFS 2013:801) ska biblioteken verka för det demokratiska samhällets utveckling. På biblioteken i Helsingborg finns möjligheter att utvecklas genom tillgång till information, läsning, informationskompetens, digital delaktighet, livslångt lärande och andra färdigheter som är grundläggande i en demokrati. Insatserna bidrar till att jämna ut klyftor och ge alla invånare lika förutsättningar att ta aktiv del i samhället och påverka sin egen situation.

Närvaron av fristadskonstnärer (författare eller utövare av någon annan konstart) betonar vikten av yttrandefrihet och det demokratiska samtalet. Tolerans i samhället skapar rum för modiga handlingar.

Den idéburna sektorns folkbildningsorganisationer bidrar till en ökad grad av bildning i samhället. Humanistiska och kulturvetenskapliga utbildningar på akademisk nivå, liksom forskning inom dessa områden, stödjer och utvecklar kulturen i Helsingborg. Kunskap är en färskvara som ständigt måste utvecklas. Stadens kulturverksamheter blir starkare och mer relevanta för helsingborgarna när de baseras på ny kunskap.

Helsingborg får många nya invånare på kort tid. Detta ställer krav på samtliga förvaltningar och bolag i staden att lämna sitt bidrag till att välkomna och inlemma de många nyanlända i ett nytt vardagsliv. Konst och kultur bidrar till att sammanföra olika grupper och till att öppna och synliggöra vägar in i det svenska samhället. Kulturarvets pedagogiska dimension har här en viktig roll. Spår från det förflutna, som kan iaktas överallt i Helsingborg, inrymmer berättelser om de människor som har levt

här förut. Kännedom om en plats förflutna skapar samhörighet, engagemang och stolthet för platsen.

Detta vill vi:

- Vi vill att stadens kulturverksamheter ska erbjuda mötesplatser för invånarna där det demokratiska samtalet tar plats.
- Vi vill ha närvaro av forskning och utbildning på alla nivåer som stödjer konst och kultur i Helsingborg.
- Vi vill att kulturens roll för integration ska utvecklas. Kulturarvet ska vara en tillgång i dialogen mellan alla som redan bor här och våra nya invånare.

4.2.4 Vackra och viktiga rum – gestaltad livsmiljö som en väg till hållbarhet

Det offentliga rummet inrymmer flera kulturdimensioner. Stadens offentliga rum utgör kulturupplevelser i sig genom att vara byggda och anlagda miljöer som representerar väsentliga delar av Helsingborgs kulturarv med arkitektur från varierande epoker. Helsingborg har många stora vackra anlagda parker med plats för kulturella aktiviteter. Både de gröna rummen och övriga stadsmiljöer är starka resurser att utveckla vidare på vägen mot ett hållbart samhälle. Kulturlandskapet inrymmer både natur- och kulturvärden. Skapande av rekreativmiljöer kring den tätbebyggda staden ger fler tillgång till kulturlandskapet.

Inslag av offentlig konst och historiska strukturer i form av byggnader och fornlämningar förstärker platsernas och parkernas kulturvärde. Dessutom utgör de offentliga rummen mötesplatser för människor som inspirerar till både planerade och spontana kulturaktiviteter. Ett utökat nyttjande av offentliga rum leder till trygghet och hemkänsla. Biograf Röda Kvarns filmvisningar utomhus är exempel på arrangerade aktiviteter. Men utrymme ska också finnas för spontanitet.

Helsingborg står inför stora omvandlingar. Den växande befolkningen gör att behovet av fler bostäder är stort. Befintliga stadsdelar måste förtätas, och nya byggas. Detta ger möjligheter att lyfta in konsten i stadsutvecklingen. Både i form av konstverk och genom att skapa tillgång till ateljéer och verkstäder.

Detta vill vi:

- Vi vill att konst och kultur ska synas mer och ta större plats i de offentliga rummen för att underlätta mänskliga möten och planerade såväl som spontana kulturaktiviteter.
- Vi vill fördjupa samarbetet med berörda förvaltningar och bolag i staden för att samordna kulturens mötesplatser med offentliga rum och platser i stadsmiljön.
- Vi vill använda kulturarvet som en resurs i bygget av framtidens hållbara samhälle.

4.2.5 Tillgång till lokaler och platser för kultur

Vi vill att fler kulturutövare och kulturaktörer ska välja Helsingborg och att de som redan finns här är nöjda och ser Helsingborg som en fruktbar plats att verka på. Tillgången till lokaler som är anpassade för alla är avgörande. Det behövs funktionella rum med hög grad av fysisk tillgänglighet, platser och arenor som ger möjlighet både till eget skapande och till arrangerande av kulturevenemang. Kommande stadsomvandlingsområden kan erbjuda arenor för kreativ konst- och kulturutveckling och för verksamheter i KKN-sektorn i avvaktan på framtida utbyggnader. Genom fysiska åtgärder och genom att stötta fastighetsägare och verksamma ska vi stärka och lyfta platsen och tillsammans verka för en positiv utveckling i aktuella stadsomvandlingsområden.

För att alla ska ha möjlighet att både ta del av och verka professionellt inom konst och kultur ges fysisk tillgänglighet till lokaler och platser hög prioritet.

Detta vill vi:

- Vi vill erbjuda funktionella lokaler till kulturutövare och kulturarrangörer.
- Vi vill att stadens egna platser och lokaler ska ha hög grad av fysisk tillgänglighet.

4.2.6 Kultur i hela Helsingborg – en sammanhållen stad

Hela Helsingborg ska växa, utvecklas och ge utrymme för kulturverksamheter dit alla invånare ska vara välkomna. Vi arbetar för mångfald, inkludering och att alla ska vara representerade i kulturarvet. Vi ger alla möjligheter till både kulturutövande och till deltagande i kulturaktiviteter. Varken bostadsort eller ekonomiska eller andra omständigheter ska avgöra tillgången till kultur eller förutsättningarna för eget skapande. Tillgänglighet ur alla aspekter är prioriterat.

Detta vill vi:

- Vi vill skapa förutsättningar för varje persons representation, delaktighet och kulturskapande.

4.2.7 Digitaliseringens möjligheter och digital inkludering

Ett av målen för Helsingborgs stad avser digitaliseringens möjligheter. Dessa ska tas tillvara inom alla verksamheter. Inom stadens kulturverksamheter öppnar sig genom digitaliseringen nya vägar för tillgängliggörande, dialog med brukare/besökare, och nätverksbyggande såväl lokalt som globalt. Det finns stora möjligheter till konstnärlig utveckling genom inlemmande av digitala aspekter i såväl scenkonst som andra konstarter. Likaså genom användande av de konstnärliga uttryck som den digitala tekniken skapar möjligheter till.

Digital utvidgning av scenkonsten kan öka tillgängligheten så att fler kan ta del av den scenkonst som produceras i staden (till exempel boende på vård- och omsorgsboenden och andra som inte kan ta sig till kulturinstitutionerna). Inom utställnings-, arkiv-,

musei- och andra kulturarvsverksamheter finns också en stor utvecklingspotential inom digitaliseringsområde. Ökad tillgänglighet, delaktighet och medskapande är gemensamma mål för digitaliseringen inom alla stadens kulturverksamheter.

Detta vill vi:

- Vi vill ta tillvara digitaliseringens möjligheter för att utveckla innehållet i stadens kulturverksamheter.
- Vi vill undanröja den digitala klyftan och skapa digital inkludering så att varje person ges möjlighet att vara delaktig i det digitala informationslandskapet.

4.2.8 En motor för regional utveckling

Region Skånes kultursamverkansmodell innebär ekonomiska anslag och ansvarstagande. Helsingborg är den största kommunen i det delregionala samarbetet Familjen Helsingborg. Det ger oss ett särskilt ansvar att dela med oss och samarbeta för att nordvästra Skåne ska få en större tyngd i det skånska kulturlivet. Våra institutioner har kompetens och kapacitet att spela en större roll i Skåne. Genom att fortsätta driva professionella verksamheter som ger avtryck lokalt, delregionalt, regionalt och även nationellt får vårt arbete spridning till många. Samverkan med institutioner och organisationer i kommunerna inom Familjen Helsingborg skapar underlag för gemensamma projekt och satsningar. Detta ger förutsättningar för rika publikupplevelser, professionell utveckling och en stärkt kultursektor i nordvästra Skåne med omnejd.

Kulturverksamheterna samarbetar med personer och organisationer i grannstaden Helsingör. Långsiktigheten i detta ger stadga som skapar goda villkor för tillfälliga samarbetsprojekt. Invånarna i Helsingborg och Helsingör har tillgång till kulturutbud i två städer vilket ökar resandet och därmed också annat utbyte mellan orter i Öresundsregionen. Vi fortsätter att utveckla HH-samarbetet.

Detta vill vi:

- Vi vill ta ett större regionalt ansvar inom Skåne, inom Familjen Helsingborg och genom utvecklandet av HH-samarbetet.

4.3 Så gör vi

- Effekterna av vad kulturinstitutionerna gör utvärderas kontinuerligt. Vi planerar med effektmål, vilket bland annat innebär att fokusgrupper med invånare har möjlighet att påverka innehåll, utförande och presentation av det som kulturverksamheterna gör.
- Stadens kulturinstitutioner fortsätter att verka för att olika projekt och verksamheter förläggs till platser utanför de egna byggnaderna. Medskapande och användardialog används för att utveckla verksamheterna.
- Samarbetet mellan våra förvaltningar och bolag utvecklas för att våra prioriterade målgrupper, barn och unga, ska ha tillgång till konst och kultur under skoltid och på deras fria tid.

- Vi bygger nätverk mellan Helsingborgs stad, konst- och kulturutövare, och universitet och högskolor, och vi utvecklar våra verksamheter genom aktuella forskningsrön
- Vi arbetar med en utvidgad definition av tillgänglighet så att så många som möjligt får tillgång till så mycket konst och kultur som möjligt.
- Ungas och unga vuxnas eget skapande och arrangerande ges möjligheter att utvecklas.
- Initiativ för att utveckla kulturverksamheter och KKN-företag ska stöttas
- Ideella kulturaktörer och professionella kulturskapare stöttas utifrån behov och inriktning och ges utvecklade möjligheter att verka i staden.
- Handlingsplaner ska tas fram för olika områden som belyses i kulturprogrammet.
- Representation och mångfald genomsyrar vårt arbete.

5 Lagkrav

Bibliotekslagen (SFS2013:801) stadgar att folkbiblioteken ska: *”Verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.”*

Skollagen (2010:800) stadgar att alla elever ska ha tillgång till skolbibliotek.

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724) säkrar de nationella minoriteternas rättigheter och ställning i det svenska samhället.

2015 års utredning om ny museipolitik (SOU 2015:89) förväntas leda till en proposition om en svensk **museilag** under 2016.

FN:s barnkonvention ratificerades av Sverige 1990. 2015 påbörjades ett utredningsarbete om hur den också ska kunna bli svensk lag.

Läroplanen är en förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Alla skolor i Sverige oavsett huvudmannaskap ska följa läroplanen. Där uttrycks bland annat att skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola:

- har fått kunskaper om och insikt i det svenska, nordiska och västerländska kulturarvet samt fått grundläggande kunskaper om de nordiska språken,
- kan använda och ta del av många olika uttrycksformer såsom språk, bild, musik, drama och dans samt har utvecklat kännedom om samhällets kulturutbud.

Kulturmiljölagen (SFS 1988:950) har en tydlig framtidsinriktning. I dess inledning slås fast *”Det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda kulturmiljön. Ansvaret*

för kulturmiljön delas av alla". Bestämmelserna i lagen "syftar till att tillförsäkra nuvarande och kommande generationer tillgång till en mångfald av kulturmiljöer".

Plan- och bygglagen (SFS 2010:900) är stadens instrument för att utveckla det byggda och anlagda kulturarvet. Här finns regelverket som styr fysisk tillgänglighet till platser och lokaler.

Den europeiska landskapskonventionen (European Landscape Convention of the Council of Europe) som ratificerades av Sverige 2011 syftar framåt och har ett tydligt fokus på delaktighet. Ratificeringen innebär att Sverige förbinder sig att inarbeta konventionens intentioner i lagstiftning och politik på alla nivåer. Konventionen innefattar alla typer av landskap, både stad och landsbygd, och understryker att landskapet är en gemensam tillgång och ett gemensamt ansvar.

6 Ansvar och uppföljning

Kultur har en stark roll i stadens strategiska mål och vision. Därför är kulturprogrammet av central betydelse för stadens alla nämnder, förvaltningar och bolag. Alla kommunala organ ska ta hänsyn till kulturprogrammet i sin planering och uppföljning i syfte att genom gemensamt arbete uppnå stadens mål.

Uppföljning ska göras genom att alla nämnder och bolag i sin årsredovisning beskriver vilka insatser som gjorts för att uppnå kulturprogrammets viljeinriktningar. Kulturförvaltningen har ansvar för att detta sammanställs och tillförs stadens årsredovisning. Uppföljningen sammanställs årligen av dokumentansvarig enhet.

Kulturförvaltningen är dokumentansvarig. Som dokumentansvarig ansvarar förvaltningen för tidplan samt för att revidera och följa upp programmet. Dokumentansvarig återskriver rapporterar programmet till kommunfullmäktige vartannat år under programperioden.

